

FLEMMING HOUE. Mail: flemminghoue@gmail.com. Hjemmeside: flemminghoue.dk

IDÉHISTORIE PÅ FOLKEUNIVERSITETET EFTERÅRET 2024

KIERKEGAARDS MANGE STEMME

Kierkegaard er eksistensens tænker og troens tænker. Det afgørende spørgsmål er hvorledes livet leves med mening. For Kierkegaard er det ved at blive et selv, blive sig selv. Det bliver du ikke alene men alene i forholdet til medmennesket og til Gud - forhold båret af tro og kærlighed.

Hvordan disse forhold skabes, er der ikke noget enkelt svar på. Derfor er Kierkegaard også samtalens tænker. I sit forfatterskab stiller han forskellige livsholdninger op mod hinanden og lader dem gå i dialog. Forfatterskabet er en polyfoni, hvor mange stemmer brydes. Samtalen fører ikke frem til et system, hvor alt falder pænt på plads, men er uafsluttet og åben. I forelæsningerne vil vi lytte til nogle af disse stemmer og dermed selv komme i samtale med Kierkegaard

3/9.	Flemming Houe.	Kierkegaards samtale med sig selv - og med os.
10/9.	Peter Aaboe Sørensen.	At digte sig frem til at blive digtet – Kierkegaard og det æstetiske.
17/9.	Anders Kingo.	Filosofien og psykologien i det opbyggeliges tjeneste.
24/9.	Bjørn Raabjerg.	Det etiske og det religiøse.
1/10.	Ole Morsing.	Med livet som indsats - Kierkegaards samfundskamp.
8/10	Flemming Houe	Kierkegaard mellem kristendom og humanisme.

Tirsdage 17.15 – 19.00

USA'S DEMOKRATI – EN PERMANENT KRISE

Demokratiet i USA er i krise. Det er ikke første gang. Det er født ud af en krise og har udviklet sig gennem en række kriser. I forelæsningerne vil vi sætte fokus på disse afgørende vendepunkter. Derved bliver vores beskæftigelse med historien en samtale. Vi ser fortiden fra nutiden med henblik på fremtiden.

To ting kendetegner USA: Frihed og rigdom. Det er et samfund, der hviler på en demokratisk forfatning, og som giver borgerne en grad af personlig og politisk frihed, vi ikke har oplevet før i historien. Det er et samfund, hvis rige naturressourcer er blevet frugtbargjort i en dynamisk økonomi resulterende i en rigdom, vi heller ikke har oplevet før i historien. Men det er også et samfund med voldsomme modsætninger. Den etniske mangfoldighed betyder undertrykkelse af store grupper. Kapitalismens dynamik giver ikke jævn og ligeligt fordelt vækst og rigdom, men kriser og ulighed. Det er ikke lykkedes at opbygge en stærk velfærdsstat og USA er i dag et splittet, dybt polariseret samfund.

- 23/10. Uafhængighed og demokratisk forfatning.
- 30/10. Borgerkrig og industriel revolution.
- 6/11. Den store depression, New Deal og The Great Society.
- 13/11. Ungdomsoprør og reaktion.
- 20/11. Polarisering og populisme.

Onsdage. 11.15 – 13.00.

IDÉHISTORIE E

FREMSKRIDTETS, FORNUFTENS OG FRIHEDENS ÅRHUNDREDE

Det nittende århundrede er revolutionernes århundrede. De politiske betyder en vækst i frihed og den industrielle en vækst i rigdom. Bag revolutionerne ligger en vision om fremskridt ledet af fornuft frem mod fred og frihed. Den centrale ide er friheden: Den personlige frihed til at skabe sit eget liv, den politiske frihed i et demokratisk samfund, den økonomiske frihed i en dynamisk markedsøkonomi.

Denne vision finder vi i historiefilosofien, den politisk-økonomiske teori og moralfilosofien. Et modspil til denne fremskridtstro finder vi hos de store outsiders, der har blik for århundredets mørke bagside. Rigdommen er ulige fordelt og friheden en frihed for de få. Det er også fremmedgørelsens, fattigdommens og undertrykkelsens århundrede.

- 6/9. Revolutioner og menneskerettigheder.
Individets rettigheder og folkenes selvbestemmelse.
- 13/9. Individets frihed og samfundskontrakten.
Hobbes, Locke, Rousseau.
- 20/9. Arternes udvikling og menneskets historie.
Hegel og Darwin.
- 27/9. Arbejde som velsignelse og forbandelse.
Adam Smith og Marx.
- 4/10. Den protestantiske etik og kapitalismen.
Benjamin Franklin og Max Weber.
Etikkens grundlag – følelsen, pligten eller nytten?
Adam Smith, Kant og J. S. Mill.
- 11/10. Kik ud eller kik indad. Billedsprog fra 1840 til 1905: Realisme, impressionisme, symbolisme, postimpressionisme, art nouveau.
Gitte Tandrup.
- 25/10. Kvindernes undertrykkelse og frigørelse.
Mary Wollstonecraft og J. S. Mil.
- 1/11. De store outsiders.
Kierkegaard, Dostojevskij og Nietzsche.

Fredage 11.15- 13.00.

DOSTOJEVSKIJS UNIVERS

Dostojevskij hører til de forfattere, der ikke blot viser os et snævert udsnit af menneskets virkelighed, men skaber univers, der rækker ud over "den beroligende, trygge Midte, i hvilken de fleste Mennesker have deres Liv" (Kierkegaard). Her befinder vi os ikke i en lunken midte, men møder er erfaringsverden, der rækker fra himmel til helvede, fra det grænseløst gode til det afgrundsdybt onde, en erfaringsverden med en intensitet og fylde, der kan sætte vores egen i perspektiv.

8/11. Dostojevskij – et liv i ekstremer.

Den dæmoniske indesluttethed. 'Optegnelser fra et kælderdyb'.

15/11. Det fornuftige mord og samvittigheden. 'Forbrydelse og straf'.

22/11. Troen og kærligheden. 'Forbrydelse og straf'.

29/11. Lidenskabens skikkelser – begæret og følelserne. 'Brødrene Karamazov'.

6/12. Lidenskabens skikkelser – tænkningen, og troen. 'Brødrene Karamazov'.

Fredage 11.15- 13.00.